

Pravda a (lidské) porozumění

Jestliže máme správně porozumět tomu, že Pravda k nám přichází do naší konkrétní situace, že nás oslovuje a adresuje nám své výzvy, pak nárok a předpoklad porozumění nesmíme omezovat jen na lidskou stranu. Něco jako „porozumění“ musíme rozpoznávat také a dokonce právě a původně na straně Pravdy samé: Pravda není slepá, když přichází, ona nepřichází tak jako déšť, jehož kapky jednotlivě ani liják „celý“ (vždyť to je jen „hromada“) padají takříkajíc nazdařbůh, náhodně, bez určitého cíle. Ba možno říci, že lidské porozumění je možné jen díky tomu (zásluhou toho), že Pravda, která k člověku přichází, mu jako první porozuměla, a ono lidské porozumění čemukoli je vždy závislé na sebezporozumění (zapomenout na to znamená podílet se na omylu všeho jednostranného zpředměťování a objektivizace), a právě toto sebezporozumění je možné a myslitelné jen v „prostoru“ či v „silovém poli“ onoho před-porozumění samé Pravdy, která se svým apelem k člověku přichází. Vědomí (a myšlení) vskutku lidské nemůže, nemá a nesmí být výhradně soustředěno na cokoli mimo člověka, ale musí čemukoli takto „vnějšímu“ rozumět v souvislosti, v kontextu s tím, že si v něm a jím určitý (konkrétní, jednotlivý) člověk uvědomuje sebe, a to nikoli jako nějaký přídavek k tomu, co shledává kolem sebe a mimo sebe, ale tak, že sám je „tom všem“, co je „okolo“. Pravda by nemohla oslovit člověka jako subjekt, kdyby právě tím, že porozuměla a rozumí konkrétnímu člověku v jeho situaci, nevytvořila prostor (či pole), v němž je lidské sebezporozumění vůbec možné, neboť to je možné jen v „prostoru“, kde je možná správnost i nesprávnost, pravdivost i nepravdivost, a kde jen Pravda sama se může stát tou Severkou, bez níž rozdíl pravé-nepravé může mít smysl, ba kde vůbec může vzniknout, kde může „emergovat“, kde se může vynořit z chaosu a chaotičnosti veškerých „daností“.

(Písek, 110220-1.)